

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2926/23
28.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Предрага Васића, председника већа, Валентине Тодоровић Воркапић и Александра Ивановића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срећко Митрић, адвокат из Београда, ул. Његошева бр.43, против туженог “Мопус” Предузеће за производњу, спољну и унутрашњу трговину и услуге д.о.о. Београд, ул. Александра Дубчека бр.14, чији је пуномоћник Радмило Стојић, адвокат из Београда, ул. Обилићев венац бр.4/IV, ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о изјављеној жалби туженог против пресуде Трећег основног суда у Београду П1 883/16 од 30.6.2021. године, у седници већа одржаној 28.8.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П1 883/16 од 30.6.2021. године, у ставу првом изреке, а жалба туженог у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П1 883/16 од 30.6.2021. године, у ставу трећем, четвртом и петом изреке, и предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 883/16 од 30.6.2021. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено решење туженог број 5815/16 од 29.7.2016. године, као незаконито. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да га врати на рад у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, као неоснован.

Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да у корист тужиоца уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање, и то да уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање, на износ изгубљене зараде из става четвртог изреке ове пресуде. Ставом четвртим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете нанете незаконитим поступањем туженог, а на име изгубљене зараде за месец август 2016. године исплати износ од 59.850,00 динара, са законском затезном каматом почев од 6.9.2016. године, па до коначне исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 8.588,00 динара.

Против наведене пресуде, тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у ставу првом, трећем, четвртм и петом изреке из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је доставио одговор на жалбу туженог.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...55/14), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у потврђујућем делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде поступка које би биле од утицаја на њену правилност и законитост.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку следи: да је у Уговору о раду бр.4863/16 од 17.06.2016. године, закљученом између Привредног друштва “Мунус” д.о.о., као послодавца и АА, као запосленог, наведено да је запослени засновао радни однос са послодавцем на одређено време за обављање послова директора Сектора за правне, кадровске и опште послове, најдуже до 3 месеца, због повећаног обима посла, са непуним радним временом у трајању од 24 часова недељно, односно 7 часова дневно, с тим да распоред радног времена одређује послодавац у складу са потребама процеса рада, као и да основна зарада запосленог износи 83.722,68 динара у бруто износу, односно 59.850,00 динара у нето износу месечно, за један календарски месец. Решењем туженог бр.5815/16 од 29.7.2016. године, утврђен је престанак радног односа запосленом АА, распоређеном на послове директора Сектора општих, правних и кадровских послова у организационом делу - Сектор правних, кадровских и општих послова, због престанка потребе за даљим ангажовањем запосленог, због смањења обима посла. Радни однос запосленом престаје дана 31.7.2016. године, када се запосленом закључује и стаж осигурања. У образложењу наведеног решења је наведено да је код послодавца престала потреба за обављањем послова, због којих је уговор закључен, па је одлучено као у диспозитиву решења. У тексту конкурса са Инфостуда утврђено је да је компанија “Монус” д.о.о. расписала

конкурс за радно место руководиоца Службе правних и кадровских послова за рад у Београду, којим су предвиђени услови да је, између осталог, реч о дипломираном правнику са положеним правосудним испитом или адвокату, а за обављање следећих послова: заступање компаније пред судовима, нарочито у парничним, извршним, прекршајним, управним поступцима и привредним преступима, пред државним и управним органима, обављање послова у домену корпоративног и статусног права, учествовање и пружање правне помоћи код пословних преговора и закључење уговора у вези са текућим пословањем компаније, послови у вези заштите интелектуалне својине, ауторског права и заштите жигова, праћење законске регулативе у вези са применом Закона о заштити конкуренције, праћење законских прописа и давање тумачења и правних савета у вези са пословањем компаније. Такође је наведено да је рок за конкурисање до 2.9.2016. године. Из Уговора о раду бр. 5841/16 од 1.8.2016. године, закљученог између Привредног друштва "Monus" д.о.о., као послодавца, и ББ, као запосленог, суд је закључио да је запослени засновао радни однос за обављање послова руководиоца Службе правних и кадровских послова у организационом делу, Сектор правних, кадровских и општих послова. Из исказа тужиоца АА, саслушаног у својству парничне странке, утврђено је да је дана 15.3.2015. године закључио уговор на одређено време код туженог на 3 месеца, да му је радни однос код туженог продужаван по основу више уговора на одређено време на по 3 месеца, као и да је последњи уговор о раду закључио дана 15.6.2016. године на 3 месеца, који уговор је требало да важи до 15.9.2016. године, а за радно место директор Сектора правних, кадровских и општих послова, у организационом делу правних, кадровских и општих послова. У јулу месецу 2016. године, након што се вратио са одмора, речено му је да добија отказ уговора о раду и том приликом је тужени покушао да постигне споразум са њим, али како није пристао на то, код туженог су се договарали да је најбољи начин да му уруче отказ у присуству ББ, који је и тада већ био радно ангажован на пословима које је до тог тренутка он обављао. Наведеном приликом код туженог су дошли до закључка да отказ могу да дају или због повреде радне обавезе или због смањења обима посла, па су се одлучили за другу варијанту, јер према тој варијанти нису били дужни да му уруче упозорење, на које има право да се изјасни. Истакао је да је донето решење о престанку радног односа због смањења обима посла и исто му је уручено дана 1.8.2016. године. Истакао је да је као директор Сектора правних, кадровских и општих послова вршио послове заступања туженог у парничним, извршним, прекршајним, управним поступцима и привредним преступима, пред државним и управним органима, израду разних врста комерцијалних уговора, домаћих и међународних, обављао је послове у домену корпоративног и статусног права, пружао правну помоћ код пословних преговора и закључивао уговоре у вези са текућим пословањем компаније, обављао послове у вези заштите интелектуалне својине, ауторског права и заштите жигова, пратио законску регулативу у вези са применом Закона о заштити конкуренције, али и другу законску регулативу, давао тумачење и правне савете у вези са пословањем компаније.

Имајући у виду напред утврђено чињенично стање, првостепени суд је позивом на одредбу члана 37 став 1 Закона о раду, закључио да је тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења основан и донео одлуку као у ставу првом изреке ожалбене пресуде, налазећи да код туженог није дошло до престанка потребе за даљим ангажовањем тужиоца, који је наведен као разлог отказа у оспореном решењу, из

разлога што је тужени одмах након давања отказа тужиоцу запослио друго лице, и то ББ на радном месту руководиоца Службе правних и кадровских послова, које радно место подразумева обављање истих послова које је обављао и тужилац на радном месту директора Сектора правних, кадровских и општих послова.

Одлучујући о тужбеном захтеву у погледу враћања на рад, првостепени суд је нашао да у конкретном случају нису испуњени услови за враћање на рад тужиоца код туженог, из разлога што је уговором о раду од 17.6.2016. године утврђено да је исти закључен на одређено време, најдуже до 3 месеца, због повећања обима посла, а како је наведени уговор требало да важи до 15.9.2016. године, то тужилац не може бити враћен на рад, па је донета одлука као у ставу другом изреке ожалбене пресуде, применом одредбе члана 175 став 1 тачка 1 Закона о раду.

Како је тужиоцу решењем туженог незаконито престао радни однос, то је првостепени суд нашао да тужилац има право на накнаду штете због изгубљене зараде, па је применом одредбе члана 191 Закона о раду, а у вези са одредбом члана 185 став 1 Закона о облигационим односима, одлучио као у ставу четвртом изреке.

Доносећи ожалбену пресуду у ставу првом изреке супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге које у свему прихвата и овај суд у поступку жалбене контроле.

Одредбом члана 179 став 5 тачка 1 Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлози који се односе на потребе послодавца, односно ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 191 став 1 и 2 истог Закона о раду прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио. Накнада штете из става 1 овог члана утврђује се у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајући порез и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца.

Одредбом члана 185 Закона о раду прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писаном облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

У радном спору суд цени законитост оспореног акта послодавца са становишта разлога који су послужили за његово доношење. Услов за законитост решења којим се запосленом отказује уговор о раду је, између осталог, да исто садржи образложење. У конкретном случају, изостало је образложење којим се оправдава одлука туженог о отказу уговора о раду тужиоца, односно, нису наведени оправдани разлози који се

односе на потребе послодавца у смислу организационих промена и смањеног обима посла.

Наиме, из текста оспореног решења следи да је тужиоцу отказан уговор о раду, јер је престала потреба за даљим ангажовањем запосленог, због смањења обима посла. Међутим, тужени није доказао да су ове промене заиста и постојале у циљу оправданости престанка потребе за радом тужиоца, јер је тужени дана 1.8.2016. године са ББ закључио уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла на радно место руководиоца Службе правних и кадровских послова у организационом делу Сектор правних, кадровских и општинских послова, које радно место подразумева обављање истих послова које је обављао и тужилац на радном месту Директор сектора правних и кадровских послова у организационом делу Сектор правних, кадровских и општинских послова, а што тужени није спорио током првостепеног поступка. Следствено томе, доводи се у сумњу да је за пословима тужичевог радног места престала потреба.

Са наведених разлога, то је првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке.

С тим у вези, у присуству свих наведених разлога незаконитости побијаног решења туженог, без утицаја је инсистирање жалбе на чињеници да је суд требало да испитује суштину односа између тужиоца и туженог, а не да се држи разлога престанка радног односа тужиоца које је наведено у решењу о престанку радног односа. Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд је правилно оценио сваки доказ засебно и све доказе као целину, у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, изнео свој став о њиховој доказној вредности и на основу резултата целокупног поступка извео правилан закључак да је побијано решење незаконито.

Међутим, доносећи одлуку у ставу трећем и четвртом изреке, чињенично-правни закључак првостепеног суда се за сада не може прихватити као правилан, јер због погрешне примене материјалног права, чињенично стање није потпуно утврђено.

Наиме, првостепени суд је правилно закључио да је тужиоцу радни однос незаконито престао и да је у конкретном случају остварен основ за накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање. Међутим, изостало је чињенично утврђење првостепеног суда на околност да ли је тужилац по престанку радног односа код туженог, остваривао приходе по основу рада, што би био основ за умањење накнаде штете.

Из наведених разлога, ожалбена пресуда је морала бити укинута у ставу четвртом изреке, како за износ главног потраживања, тако и у погледу одлуке о камати, јер се ради о споредном потраживању, које прати судбину главног дуга, а као акцесорна, укинута је и одлука о уплати доприноса за обавезно социјално осигурање садржана у ставу трећем изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити недостатке на које му је указано овим решењем, те ће оценом изведених доказа, у смислу одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, поуздано и потпуно утврдити све битне чињенице, и то,

колико је износила зарада тужиоца у периоду који је претходио незаконитом престанку радног односа, да ли је тужилац смањио штету радећи код другог послодавца, уколико јесте, у ком износу, а затим ће у зависности од наведених параметара утврдити и висину накнаде штете на име изгубљене зараде за спорни период и након што потпуно и правилно утврди чињенично стање донеће нову и на закону засновану одлуку и за исту дати довољне, јасне и непротивречне разлоге о свим одлучним чињеницама.

Укинуто је и решење о трошковима поступка, садржано у ставу петом изреке ожалбене пресуде, јер одлука у том делу зависи од коначног исхода спора и успеха странака у парници.

Из наведених разлога, другостепени суд је применом одредби члана 390 и члана 392 став 2 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11...55/14), одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Предраг Васић, с.р**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**